فرهیختگان
farhikhteganonline
WWW.FDN.IR

مدیرمسئول: محمدامین ایمانجانی- سردبیر: مسعود فروغی
تلفن و فکس: ۶۲۹۹۹۴۹۵ (۰۲۱) کدپستی: ۱۱۳۵۶۳۳۸۱۶
چاپ: چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی
نشانی: خیابان حافظ، پایین‌تر از جمهوری، روبه‌روی ساختمان بورس، ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم

دغدغه‌های نماینده‌ها در روز رای اعتماد صحرایی چه نسبتی با مسائل واقعی این وزارتخانه داشت؟

مشکلات آموزش‌وپرورش کجاست و تو کجا؟

فرهیختگان روز گذشته بالاخره بعد از گمانه‌زنی‌های بسیار و شک و شبهاتی که پیرامون جایگزین یوسف نوری، وزیر مستعفی آموزش‌وپرورش وجود داشت، رضامراد صحرایی که بعد از خداحافظی نوری از ساختمان شهید رجایی به‌عنوان سرپرست در این وزارتخانه مشغول به کار بود از مجلس شورای اسلامی رای اعتماد گرفت تا دومین وزیر آموزش‌وپرورش دولت سیزدهم و هفدهمین وزیر آموزش‌وپرورش ایران، بعد از انقلاب باشد. از خیلی قبل تا امروز و همین گزارش، بارها و بارها در ارتباط با شبکه مسائل و موضوعات نظام آموزش‌وپرورش کشور گفتیم و نوشتیم. از آمار و اعداد گرفته تا مطالبات معلمان و دانش‌آموزان از کف مدرسه‌ها! این یعنی ما با یک شبکه منسجم و مشخص از مشکلات مواجهیم که سال‌هاست با انبوهی از آمدن و رفتن‌ها، همچنان خدشه چندانی به مشکلاتش وارد نشده و چه‌بسا سطح بسیاری از آنها نیز عمیق و عمیق‌تر هم شده و البته کارسازتر. با انتخاب صحرایی، مثل تمام دفعات گذشته و بعد از انتخاب سایر وزرای آموزش‌وپرورش، ابتدا امیدی در دل ایجاد شده است که شاید این تغییر، حداقل این بار به‌معنای تغییر در رویه‌ها و سیاست‌های کلان نظام آموزش‌وپرورش و توسعه عدالت در نظام آموزشی کشور باشد، اما حداقل در موارد قبلی اینطور نبود و ما این بار فعلا در همان مرحله امیدواری هستیم تا شاید صحرایی بار بر زمین مانده نوری، حاجی‌میرزایی، بطحایی، نجفی و... را از زمین بردارد و به داد آموزش‌وپرورش کشور برسد.

بد نیست نطق مخالفان و موافقان گزینه پیشنهادی دولت برای تصدی وزارت آموزش‌وپرورش را مرور کنیم. مخالفت‌ها و موافقت‌هایی که اگر عصاره هرکدام از آنها را به محک اولویت‌های نظام آموزش‌وپرورش کشور بسنجیم، فرسخ‌ها فاصله عایدی ماست بین چیزی که باید باشد و توقع داریم با چیزی که هست. با این اوصاف مرور این اظهارات خالی از لطف نیست.

موافقان چه گفتند؟

صحرایی تجربه و شناختی کافی از آموزش‌وپرورش دارد

از موافقان سیدمحسن دهنوی، عضو هیات‌رئیسه مجلس شورای اسلامی در جلسه روز گذشته و در موافقت با وزیر پیشنهادی آموزش‌وپرورش بیان کرد: «وزیر پیشنهادی آموزش‌وپرورش، معلمی را از مناطق محروم شروع کرده و به بالاترین سطح به این وزارتخانه رسیده و اکنون تجربه و شناخت کافی را از فضا دارد. آقای صحرایی شناخت مناسبی از فضای آموزش‌وپرورش دارد، ایشان کسی است که کار را از سال‌ها پیش و از معلمی شروع کرده و از مناطق محروم به بالاترین سطح در وزارت آموزش‌وپرورش رسیده، لذا ایشان تجربه مناسبی در همه سطوح این وزارتخانه دارد. نکته بعدی جوان بودن ایشان است که یک امتیاز تلقی می‌شود. درکنار تجربه بالا، جوان و پرتلاش بودن ایشان ویژگی‌های خوبی است. در جلساتی که در مجلس شورای اسلامی با حضور ایشان برگزار شد، متوجه شدم که شناخت خوبی از فضا و نقشه‌راه مناسبی برای حل مسائل آموزش‌وپرورش دارد. وزارت آموزش‌وپرورش با مشکلات متعددی مواجه است که مربوط به چندسال اخیر نیست. عدم ثبات مدیریتی، عدم توجه کافی دولت‌ها به این وزارتخانه، عدم توجه به مسائل معیشتی و به‌ویژه عدم توجه به حوزه پرورشی و فرهنگی ازجمله چالش‌های این وزارتخانه است. امروز جامعه دانش‌آموزی به‌ویژه در حوزه پرورش و تربیت حال خوبی ندارد و این مسئولیت بزرگی است که آقای صحرایی برعهده خواهد گرفت.»

دهنوی در ادامه توضیح داد: «برادر مومن و انقلابی بنده چندین نکته در مخالفت با ایشان مطرح کردند؛ ایشان گفتند که وزیر پیشنهادی درطول سه‌ماهه گذشته به‌دنبال رایزنی بوده است، بنده به‌عنوان عضو هیات‌رئیسه مجلس شورای اسلامی تاکید می‌کنم که تا قبل از معرفی ایشان به‌عنوان وزیر پیشنهادی، یک‌بار هم ایشان را در راهروی مجلس شورای اسلامی ندیدم. اگر جلسه‌ای برای لابی تشکیل شده است بیایید و صراحتا اعلام کنید نباید از انصاف خارج شویم. در جایی گفته شد که ایشان، جانبازی را برکنار کرده است. در جلسه‌ای که روز گذشته بنده با ایشان داشتم، پرسیدم که شما فرزند شهید هستید و ایشان پاسخ داد که فرزند شهید بودن افتخار است اما پدر بنده بیش از هشت‌سال در منطقه عملیاتی حضور داشت و جانباز شیمیایی ۳۵ درصد بود و سال گذشته به رحمت خدا رفت. فردی که از چنین خانواده‌ای برخاسته قطعا با فرهنگ ایثار و شهادت آشناست و اگر در جایی فردی برکنار شده نباید نگاه ایشان را زاویه‌دار تلقی کرد. در دیداری که سوم خرداد با مقام‌معظم‌رهبری داشتیم، ایشان بار دیگر لقب انقلابی بودن را به مجلس شورای اسلامی اعطا و توصیه کردند درمورد وزارتی که به مجلس معرفی می‌شوند از سختگیری پرهیز شود. هر یک روزی که این وزارتخانه با سرپرست اداره شود میلیون‌ها دانش‌آموز و معلم و خانواده ایرانی ضرر می‌کنند.»

صحرایی متعهد و متخصص است

نماینده موافق دیگر الهام آزاد، عضو هیات‌رئیسه کمیسیون اصل ۹۰ قانون اساسی مجلس شورای اسلامی در جریان بررسی صلاحیت صحرایی، اظهار کرد: «به وزیر پیشنهادی آموزش‌وپرورش اعتقاد راسخ دارم؛ چراکه ایشان را از قبل می‌شناسم و فردی توانمند، متعهد و متخصص هستند که این مسیر را پله به پله طی کرده‌اند تا به این جایگاه رسیده‌اند. در سال‌های اخیر بزرگ‌ترین مطالبه مقام‌معظم‌رهبری از آموزش‌وپرورش اجرای سند تحول بنیادین بوده است، مدرسه مهم‌ترین سنگر انقلاب اسلامی است که نیازمند تحول است و اگر امروز به داد آن نرسیم، فردا بسیار دیر خواهد بود. اکنون که دشمنان خارجی و داخلی انقلاب اسلامی پروژه تعطیل‌سازی مدارس را کلید زده‌اند، نیازمند مدیری شجاع و کاردان هستیم که در عین احیای مدارس کشور و مقابله با پروژه تعطیل‌سازی مدارس به‌صورت جدی سند تحول بنیادین آموزش‌وپرورش را اجرا کند.»

نماینده مردم نائین در ادامه با اشاره به اینکه اجرای سند تحول بنیادین آموزش‌وپرورش با کارهای نمایشی و تبلیغاتی شدنی نیست، توضیح داد: «تحول نیازمند وزیری است که اولا برنامه‌ای نوآورانه و هوشمندانه بر سند تحول ارائه کند و ثانیا از توان رهبری و مدیریت عالی برای اجرای این برنامه برخوردار باشد. همچنین در وهله سوم در مواقع حساس که منافع مدافعان وضع موجود در خطر می‌افتد، برای گرفتن تصمیمات دشوار و تحولی شجاعت به خرج دهد. به‌طور قطع همه ما برنامه‌های صحرایی را به‌طور کامل مطالعه کرده‌ایم که قاطعانه می‌گویم درطول این سال‌ها هیچ یک از وزرای پیشنهادی آموزش‌وپرورش چنین برنامه منسجمی برای اجرای سند تحول بنیادین ارائه نکرده‌اند. از طرفی مهم‌ترین ویژگی برنامه‌های وزیر پیشنهادی در اجرای سند تحول بنیادین این است که تمام برنامه‌های ایشان مستند به سند تحول است. از برنامه‌های مربوط به نیروی انسانی گرفته تا برنامه‌های مربوط به سازوکارهای مدیریتی وزارتخانه، عدالت آموزشی، ارتقای کیفی آموزشی‌وپرورشی، اقتصاد آموزش‌وپرورش، مباحث مربوط به فضا و تجهیزات و توانمندسازی خانواده‌ها همه برخاسته از سند تحول بنیادین و مستند و زمان‌بندی مشخص ارائه شده است. همه شما نمایندگان اذعان خواهید کرد که تمام برنامه‌های وزیر پیشنهادی دقیق و مستند برای اجرای سند تحول بنیادین است. تحول وقتی رخ می‌دهد که ما نتیجه تحول‌های ستادی را در مدرسه مشاهده کنیم، اینکه در برنامه صحرایی تصریح شده است الگوی مدرسه در تراز سند طرح تحول بنیادین پیاده می‌شود و برای آن الگوی آموزشی، ترویجی ویژه مدیران مدارس و معلمان تدارک دیده شده، مایه امیدواری است که پس از ۱۲ سال شاهد تحول در سطح مدارس کشور باشیم. آموزش‌وپرورش مهم‌ترین رکن پیشرفت کشور است که با تغییر مکرر وزرا و تصدی‌گری چندباره سرپرست‌های مختلف در راس آن با بی‌ثباتی مدیریتی مواجه است. این حجم از بی‌ثباتی به هیچ وجه عادی نیست. با این بی‌ثباتی و تغییرات مکرر نه‌تنها اجرای سند تحول بنیادین ممکن نیست، بلکه به سرانجام رساندن امور جاری وزارتخانه نیز نشدنی است.»

گزینه پیشنهادی به همه سطوح وزارتخانه آشناست

عبدالحسین روح‌الامینی نیز دیگر نماینده مردم تهران در موافقت با وزیر پیشنهادی آموزش‌وپرورش گفت: «آموزش‌وپرورش به وزیری نیاز دارد، همان‌طوری که رئیس مجلس شورای اسلامی تاکید داشتند تغییرات مکرر در این وزارتخانه مانند سال‌های گذشته رقم نخورد و این وزیر ثبات داشته باشد. از سوی دیگر وزیر آموزش‌وپرورش باید شجاع باشد و با همکاری یک تیم قوی بتواند مسائل بر زمین مانده معلمان و دانش‌آموزان را دنبال کند و حق و حقوق معلمان و دانش‌آموزان را احیا کند. وزیر پیشنهادی آموزش‌وپرورش نسبت به معدل کل کابینه و نسبت به کسانی که در اوایل مجلس یازدهم به ما معرفی شدند، معدل بسیار بالاتری دارد. از سوی دیگر عنصر عزم و اراده نیز بسیار مهم است. صحرایی کار خود را از روستا شروع کرده و از مدرسه عشایری تا دانشگاه پیش رفته، بنابراین همه سطوح این وزارتخانه را دیده است. ایشان کسی است که قومیت برایش تفاوتی ندارد. شخصی که از دل جامعه دانشگاهی و معلمان بیرون آمده و آموزش‌وپرورش جدا به وزیر با مشخصات ایشان نیاز دارد. ایشان می‌تواند طرح تحول بنیادین آموزش‌وپرورش را دنبال کند و کارهای بر زمین‌مانده را به سرانجام برساند.»

روح‌الامینی در ادامه گفت: «در ۵۰ روز گذشته نیز ایشان به‌دنبال رفع نواقص بوده و با توافق و هماهنگی صورت گرفته توانسته است خیلی از خلأها را پر کند. این نشان می‌دهد که ایشان فردی با اراده و توانمند است. آموزش‌وپرورش وزیری می‌خواهد که دانش‌آموز تراز انقلاب تربیت کند. مجلس شورای اسلامی به وزیری که رای می‌دهد تمام‌ا از او حمایت می‌کند اما انتظاری که از صحرایی و دولت داریم، این است که بحث شایسته‌سالاری و تغییرات در تیم مدیریتی را باجدیت دنبال کند. وزیر قبلی را اقدامات برخی مدیران ناتوان بر زمین زد؛ مدیرانی که آبروی مجلس و دولت را در شب سال تحویل بردند، ما آموزش‌وپرورشی تراز انقلاب می‌خواهیم قطعا آقای صحرایی گزینه مناسبی برای این وزارتخانه است.»

مخالفان چه گفتند؟

مشکل وزارت آموزش‌وپرورش ساختاری است، آمدن و رفتن افراد مساله‌ای را حل نمی‌کند

علی خضریان از مخالفان صحرایی در جلسه علنی روز گذشته مجلس شورای اسلامی، در مخالفت با وزیر پیشنهادی آموزش‌وپرورش گفت: «با رفتن آقای نوری و آمدن فرد دیگری اگر بنا باشد ساختارها حفظ شود مشکلی از این وزارتخانه حل نمی‌شود و اگر قرار باشد همین مسیر طی شود چاره‌ای جز تغییر وزرا در مجلس شورای اسلامی وجود ندارد.»

وی با خطاب قرار دادن صحرایی ادامه داد: «آقای صحرایی! علی‌رغم اینکه یک‌سال از انتصاب شما به‌عنوان رئیس دانشگاه آینده‌ساز فرهنگیان می‌گذرد تعداد زیادی از عناصر شناسنامه‌دار غربگرا و تابلودار جریان اصلاحات در مجموعه شما جابه‌جا نشده‌اند. شما هنوز بعد از ۱۳ ماه از تصدی دانشگاه فرهنگیان نتوانسته‌اید تیم مناسبی را برای کمک به خود جمع‌آوری کنید، چطور امکان تدارک تیمی حرفه‌ای در وزارت آموزش‌وپرورش و ایجاد تحول در این وزارتخانه را در خود می‌بینید؟ شما از فروردین امسال سرپرست وزارت آموزش‌وپرورش شده‌اید اما با همان تیم قبلی که منجر به رسیدن آموزش‌وپرورش به این نقطه شده است کار را ادامه داده‌اید و این افراد جزء حلقه نزدیک و دوستان شما هستند. آقای نوری در اجرای رتبه‌بندی معلمان کنار گذاشته شد اما شما با همان حلقه کار را جلو بردید. دکتر صحرایی! بنابر شنیده‌ها می‌خواهید از همین تیم استفاده کنید و برنامه شما را همین تیم تنظیم کرده است. مگر نه اینکه دکتر نوری برای تاخیر در پرداخت حقوق و رتبه‌بندی معلمان استعفا داد. جنابعالی با مدیران مقصر در این حوزه چه برخوردی کردید؟ برخی مدیران مقصر از دوستان نزدیک شما هستند. ما نگران اطرافیان شما و مسببان وضعیت موجود هستیم. یکی از اشتباهات اساسی نوری در دوران وزارت‌شان این بود که با وجود شیوع بدحالی و مسمومیت دانش‌آموزان حدود هشت‌ماه معاون تربیت بدنی و سلامت نداشت و الان هم ندارد. شما در این خصوص چه کرده‌اید؟ آیا برای تمشیت امور نمی‌توانستید برای یک نفر حکم بزنید و این معاونت را از بلاتکلیفی نجات دهید؟ شما مدیریت یک آموزشگاه زبان انگلیسی را دارید که دقیقا با کانون زبان ایران- که شما قرار است در وزارت آموزش‌وپرورش مدیریت آن را برعهده بگیرد- دارای تعارض منافع و رقابت جدی است، شما منافع شخصی خود را دنبال می‌کنید یا مسئولیت آموزش‌وپرورش را برعهده دارید؟ روی اعتماد چه کسانی برای وزارت آموزش‌وپرورش حساب کرده‌اید؟»

سیدعلی موسوی، نماینده ملکان در مجلس شورای اسلامی اما معتقد بود وزیر پیشنهادی آموزش‌وپرورش از بدنه آموزش‌وپرورش نیست. وی در مخالفت با صحرایی گفت: «آقای صحرایی از بدنه آموزش‌وپرورش نیست و نمی‌تواند درک درستی از این وزارتخانه داشته باشد. حال اینکه مدیریت و سکانداری مستلزم داشتن قابلیت و توانمندی بالایی است که وزیر پیشنهادی چنین سوابقی ندارد. انتظار می‌رفت رئیس‌جمهور گزینه‌ای با تجربه مدیریتی و اشراف به مسائل را معرفی کند. آقای صحرایی شباهتی به آقای نوری وزیر سابق آموزش‌وپرورش دارد که عملا در مدیریت وزارت آموزش‌وپرورش درجا زد.»

موسوی ادامه داد: «با تصدی وزارت آموزش‌وپرورش توسط صحرایی، امیدآفرینی در بدنه فرهنگیان مشاهده نخواهد شد. به‌نظر می‌رسد که آقای صحرایی برنامه‌ای برای وزارت آموزش‌وپرورش ندارد، انتظار می‌رفت در راستای دغدغه‌های رهبری برنامه‌هایشان را در جهت حفظ منزلت معلمان، تقویت مدارس دولتی و افزایش کمی و کیفی محتوای درسی و تربیتی و جبران کمبود معلم ارائه می‌کرد و برنامه منسجم‌تری برای ارتقای کیفیت آموزش‌وپرورش داشت. صحرایی نتوانست در ایام سرپرستی وزارت آموزش‌وپرورش ارتباطی با بدنه فرهنگیان داشته باشد. برنامه‌وی برای مدارس غیردولتی و شهریه‌های نجومی چیست که این وضعیت طبقه‌بندی دانش‌آموزان براساس ثروت خانواده‌هایشان است. انتظار می‌رفت که رئیس‌جمهور گزینه مناسب‌تری را برای تصدی وزارت آموزش‌وپرورش به مجلس شورای اسلامی معرفی می‌کرد.»

صحرایی از بدنه آموزش‌وپرورش نیست

نماینده مخالف دیگر علی بابایی کارنامی، عضو کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی گفت: «مخالفت من از جنس مخالفت با جریان حاکم بر وزارت آموزش‌وپرورش نیست، چون همه اذعان داریم که وزارت آموزش‌وپرورش امروز علیه جریان غربگرا و سکولار است و با آنها مقابله می‌کند. ما از روند ادامه فعالیت وزارت آموزش‌وپرورش نگرانی داریم و معتقدیم که باید ایرادات این وزارتخانه رفع شود. سوالم این است که آقای صحرایی چه برنامه‌ای برای بیمه تکمیلی معلمان و فرهنگیان، نحوه جذب فرهنگیان و نوسازی مدارس و پرداخت فوق‌العاده ویژه فرهنگیان دارد؟ آیا رئیس‌جمهور و معاون اول می‌خواهند از وزیر حمایت کنند؟ برنامه وزیر پیشنهادی برای صندوق ذخیره فرهنگیان چیست؟ می‌خواهند برای مدارس غیردولتی و پرداخت حقوق آنها چه کارهایی انجام دهند؟ مجلس محل تضارب آرا و بحث و گفت‌وگو است، اگر صحرایی برنامه و راهبردی برای سوالات ما نداشته باشد، ما بدون تعارف با ایشان مخالفت می‌کنیم، امیدوارم مجلس شورای اسلامی با تصمیم قاطع و مبتنی بر برنامه‌محوری اظهارنظر کند.»

وزیر پیشنهادی برنامه‌ای برای حل مسائل مادی معلمان ندارد

عبدالعلی رحیمی‌مظفری، نماینده مردم سروستان در مجلس شورای اسلامی در مخالفت با برنامه‌های وزیر پیشنهادی آموزش‌وپرورش بیان کرد: «به‌نظر می‌رسد رئیس‌جمهور باید زودتر از این وزیر پیشنهادی خود را به مجلس معرفی می‌کرد؛ چراکه وزارت آموزش‌وپرورش وزارتخانه‌ای عظیم و دارای مسائل و مشکلات متعدد است، لذا تقاضا دارم درمورد سایر وزارتخانه‌ها نیز این موضوع جدی گرفته شود. سوالم این است که برای دغدغه مادی معلمان چه برنامه‌ای دارید و یک بار برای همیشه این دغدغه دائم و مستمر مسائل مادی در بدنه آموزش‌وپرورش را حل کنید. آیا واقعا از رئیس‌جمهور قول گرفته‌اید و قرار است ایشان از وزارت آموزش‌وپرورش حمایت کنند؟ به وزیر قبلی عرض کردم دو خط نامه بنویسید که اگر قرار است رئیس برنامه‌وبودجه، بودجه‌های نوسازی و حق رتبه‌بندی معلمان را ندهد، شما دوام نمی‌آورید. وزارت آموزش‌وپرورش امروز درگیر مسائلی است که هیچ ربطی به آموزش‌وپرورش ندارد. آقای صحرایی! برنامه اجرایی دقیق شما را می‌خواهیم بدانیم. امروز آموزش‌وپرورش صرفا علم نیست و صرفا این نیست که دانش‌آموزان ما چقدر بار علمی دارند، آنچه بزرگ‌ترین مشکل امروز آموزش‌وپرورش است حتی اگر امروز در ارکان و مدیریت‌های بالا به‌نحوی ادبیاتی که به کار برده می‌شود و در خیابان اتفاقات بدی می‌افتد و ناهنجاری‌های اجتماعی داریم، قسمت اعظمی از آن به آموزش‌وپرورش برمی‌گردد، لذا صریحا بفرمایید چه برنامه‌ای دارید؟»

عضو هیات‌رئیسه کمیسیون انرژی در ادامه گفت: «ما باید در قبال رأیی که می‌دهیم پاسخگو باشیم. آنچه در کلیات برنامه‌های شما دیدیم، اگر قرار است همان روند قبلی را طی کنید نتیجه‌ای نخواهیم گرفت. امروز با توجه به آنچه که در بدنه آموزش‌وپرورش وجود دارد، آیا واقعا دغدغه معلم و دانش‌آموز علم است؟ آیا دغدغه‌ای که سر کلاس و بیرون از آن وجود دارد علم است؟ سند تحول آموزش‌وپرورش دائم در مسیر شعار بوده است. آقای صحرایی، اگر می‌خواهید نمایندگان را قانع کنید راهکار اجرایی ارائه کنید و اعلام کنید که چه برنامه‌ای دارید. در دیدار اخیری که با رهبری داشتیم ایشان فرمودند بحث حماسه رزمندگان جایی باید آموزش داده شود، لذا صریحا اعلام کنید که برای فتح‌الفتوح‌هایی مانند خرمشهر چه برنامه‌ای دارید؟ مدارس ما جای شناساندن قهرمانان واقعی به جای سلبریتی‌هاست. آقای صحرایی، چطور می‌خواهید دغدغه معلمان را کاهش دهید؟ امروز شایسته نیست معلم ما چندشغله باشد. امروز باید آموزش‌وپرورش به معنای واقعی کلمه آموزش و پرورش باشد.»

صحرایی چه گفت؟

رضامراد صحرایی، وزیر پیشنهادی آموزش‌وپرورش اما در جلسه علنی روز گذشته ضمن قدردانی از اظهارات نمایندگان موافق گفت: «حال آموزش‌وپرورش و معلمان خوب نیست، برای حل مشکلات آموزش‌وپرورش به کمک دولت، ملت و مجلس شورای اسلامی و در یک کلام به وفاق ملی نیاز داریم. انتظار می‌رفت همکار دانشگاهی‌ام کمی تحقیق می‌کرد و بعد مطالب را بیان می‌کرد. امیدوارم آنچه در مورد شخص بنده گفته شد درصورت صحت، خدا من را هدایت کند و درصورتی که صحت نداشته باشد که ندارد، خداوند حقیقت را آشکار و دل و ذهن افراد را نسبت به من نرم و مهربان کند. اگر ایران قوی، عزیز و اقتصاد خوب و جامعه‌ای باصلابت و مومن می‌خواهیم راهش از آموزش‌وپرورش قوی است، منتها حال آموزش‌وپرورش و معلمان خوب نیست. برای آنکه آموزش‌وپرورش به جایگاه خود برسد باید همه همراه شویم، آموزش‌وپرورش به کمک دولت، ملت و مجلس شورای اسلامی نیاز دارد. باید خلأ ارتباطی و شناختی با نسل فعلی را از بین ببریم، باید دانش‌آموزان را از چنگال وحشی فضای مجازی نجات داد، همچنین باید فنی‌وحرفه‌ای و هنرستان را تقویت کرد و برای دختران برنامه‌ریزی داشت. سبک زندگی ایرانی- اسلامی را آموزش داد و فرهنگ ایرانی را نهادینه کرد. باید برای همه معلمان فعلی برنامه داشت و برای تضمین کیفیت برنامه‌ریزی کرد.»

صحرایی خطاب به نمایندگان اظهار کرد: «من رضامراد صحرایی روستازاده‌ای هستم که هنوز بوی خاک خیس آن بهترین عطر مشامم است، تنها با پشتوانه انقلاب و نظام مدارج را طی کردم و در بیش از ۲۰ کشور جهان تدریس داشتم. براساس تجربیات می‌گویم که تمامی راه‌ها از مدرسه می‌گذرد. هر پایه باید یک مهارت را بیاموزد و مدیران باید برای راهبری چنین مدارسی آمادگی داشته باشند. پیام انقلاب اسلامی عدالت است اما فاصله مدارس از یکدیگر و کیفیت مدارس دولتی به گونه‌ای است که خانواده‌ها دغدغه ثبت‌نام فرزندان‌شان را در مدارس دارند. نظام رتبه‌بندی باید براساس صلاحیت حرفه‌ای و توانمندی تخصصی و عمومی معلمان باشد، باید کلاس را به محل یادگیری و نه محل آموزش تبدیل کرد، راه آن استفاده از شیوه‌های نوین مثل آموزش تلفیقی و ترکیبی است که باید برای این کار هم معلمان آموزش ببینند. مساله امور تربیتی و پرورشی مهم است. تربیت و تزکیه مهم‌تر از تعلیم است. ما ۵۹ هزار مربی پرورشی کم داریم که امسال ۱۱ هزار معلم پرورشی جذب می‌کنیم و باید تا پنج سال آینده این روند ادامه داشته باشد و این کمبود جبران شود.»

صحرایی همچنین از زمان حضورش در بنیاد سعدی گفت: «بنیاد سعدی بنیادی برای گسترش زبان فارسی در دنیاست که راه ارتباطی ما از طریق صفحات فضای مجازی است. آنها در ایامی همچون نوروز و یلدا برای ما شعر می‌خوانند و می‌فرستند، اینکه آنها در خانه‌شان بی‌حجاب هستند را ما باید پاسخ بدهیم. آنها در خارج از کشور زندگی می‌کنند و برایمان شعر به زبان فارسی می‌خوانند. افتخار ما این است که کتب زبان فارسی را به تمام دنیا برده‌ایم و به آنها ایران را معرفی کرده‌ایم.»

وی معتقد است که پنج چالش جدی در آموزش‌وپرورش وجود دارد و در این خصوص توضیح داد: «ناکارآمدی نظام حکمرانی آموزش‌وپرورش و فقدان عزم ملی برای تحول آن، کم‌توجهی به ارتقای کمی و کیفی سرمایه انسانی آموزش‌وپرورش، ضعف در بهره‌وری زیرساخت‌ها و ناترازی در منابع و مصارف، ضعف در کیفیت و ناکارآمدی برنامه‌های آموزشی و جهت‌گیری عدالت و کاهش فرصت‌های برابر پنج چالشی است که باید آن را رفع کنیم. عبور از چالش‌های این وزارتخانه بدون کمک شما غیرممکن است، مسائل آموزش‌وپرورش دستگاهی نیست بلکه مسائل ملی است و حل آنها نیازمند عزم ملی است. برای تحول در آموزش‌وپرورش ما دو برنامه را ارائه کردیم؛ یک برنامه فوری و دیگری برنامه‌ای است که در بازه دوساله اجرایی خواهد شد. یکی از برنامه‌های فوری ما تکمیل فرآیند رتبه‌بندی است. رتبه‌بندی معلمان که افتخار خانه ملت بود و کار شما شاهکار بود. حمایت دولت هم شاهکار بود اما در اجرا موفق نشد. آیین‌نامه‌ای که برای رتبه‌بندی معلمان نوشته می‌شود باید بر مبنای وظایف معلمان و ماموریتی که آنها برعهده دارند باشد. در ۵۰ روزی که بنده سرپرستی وزارت آموزش‌وپرورش را برعهده دارم نشان داد که می‌توان کار جهادی انجام داد. بیش از ۷۵ هزار نفر رتبه گرفته‌اند و نزدیک ۳۰۰ هزار نفر اعتراض ثبت کردند. بنده به معلمان قول می‌دهم که آیین‌نامه رتبه‌بندی را اصلاح کرده و آن را در مسیر درست پیش ببرم. رتبه‌بندی باید براساس ماموریت معلمان اصلاح شود. مساله بعدی که باید با فوریت دنبال شود ساماندهی نیروی انسانی است. ما بازنشستگان زیادی داشتیم و بحث کمبود معلم در اول مهرماه چندین سال است که مطرح است. یک آزمون استخدامی برگزار کردیم و یک آزمون استخدامی دیگر تا قبل از مهرماه برگزار خواهیم کرد. ما معتقد هستیم که ساماندهی نیروی انسانی بسیار موضوع مهمی است. در بحث امتحانات نهایی امسال به‌صورت قطعی ۴۰ درصد در کنکور تاثیر دارند. ما ۵۶۰۰ حوزه امتحانی داریم و ممکن است در جایی چند دقیقه با تاخیر امتحان شروع شده باشد، وظیفه من صحت و سلامت آزمون و محتوای دقیق آن است. ما تلاش کردیم تا هر روز بهتر از دیروز باشیم. سوالات امتحان نهایی باید متناسب با مطالب کتب درسی طراحی شود. تعیین تکلیف نیروهای مهرآفرین، خرید خدمات و سرایداران مدارس از دیگر اولویت‌هایی است که ما آن را با جدیت دنبال خواهیم کرد. بحث آموزش تابستانی نیز با کمک سایر دستگاه‌ها در دستور کار قرار دارد. در کنار برنامه‌های فوری برنامه‌های اولویت‌دار دیگری داریم که تا پایان دولت باید به سرانجام برسد. اول اجرایی‌سازی سند تحول بنیادی، دوم تحول در سازوکار جذب، تربیت و ارتقای معلمان، سوم کارآمدسازی نظامات و سازوکارهای راهبردی آموزش‌وپرورش، چهارم عدالت تربیتی، پنجم تمرکز بر مدرسه، ششم کارآمدی نظام تامین و تخصیص منابع مالی آموزش‌وپرورش، هفتم استانداردسازی و توسعه فضا و تجهیزات آموزشی و هشتم ارتقای توانمندی‌های خانواده، از سویی دیگر ۱۹۰ اقدام ذیل تحول سند بنیادین و بیانات مقام‌معظم‌رهبری ارائه شده است. نقش راه اجرایی‌سازی سند تحول را در سریع‌ترین زمان ممکن و کمتر از شش‌ماه برای تصویب آماده می‌کنیم. در قالب برنامه هفتم نیز یک بند برای اجرای این سند پیش‌بینی شده است، در بحث تربیت معلم و توانمندسازی معلمان نیز برنامه داریم چراکه معلمان ما بزرگ‌ترین سرمایه کشور هستند. شخصیت معلم باید ساخته شود تا بتواند شخصیت دانش‌آموز را بسازد. تربیت معلم یک اصل اساسی است و رهبری نیز در طول این سال‌ها بر این موضوع تاکید داشته‌اند. برنامه تحولی تاریخی برای تربیت معلم داریم. جذب دانشجویان نخبه در دانشگاه فرهنگیان، تاسیس مرکز ملی توانمندسازی معلمان و ایجاد دو پردیس در دانشگاه فرهنگیان به‌عنوان پردیس تربیت مدیر و پردیس تقویت معلم از جمله این برنامه‌هاست. درخصوص صندوق ذخیره فرهنگیان برنامه داریم. خیر این صندوق باید به فرهنگیان برسد. ملت ایران، امروز فرزند شما در مقابل‌تان ایستاده، در تعامل با مجلس شورای اسلامی همواره برای مجلس احترام قائل بودم و معتقد هستم حرف مجلس شورای اسلامی حرف ملت است. ما باید در مدرسه تمرکز کنیم چراکه دشمن در مدرسه تمرکز کرده است. بنده تسلیم در برابر امر خدا و تسلیم در برابر تصمیم نمایندگان هستم.»

چه چیزهایی باید گفته و شنیده می‌شد؟

همان‌طور که از نطق نمایندگان اعم از مخالف و موافق وزیر پیشنهادی و سخنان خود صحرایی قابل ملاحظه است، آنچه در جلسه دیروز مجلس شورای اسلامی بیش از همه موضوعات و چالش‌های وزارت آموزش‌وپرورش مغفول واقع شد، عدالت آموزشی و رسیدگی به موضوع مدارس غیرانتفاعی به‌عنوان یکی از عوامل و نمادهای تبعیض در امر آموزش است؛ موضوعی که رهبر انقلاب امسال در دیدار با معلمان به‌عنوان بی‌عدالتی محض از آن یاد کرده و بیان کردند: «به نظر بنده، بعضی هنوز قادر نیستند نقش آموزش‌وپرورش را در پیشرفت همه‌جانبه کشور درک کنند. یک خطای راهبردی در بین برخی از مسئولان در گذشته وجود داشته که خسارت‌هایی هم وارد آورده، و آن کوچک‌انگاری این دستگاه حیاتی است. [برخی مسئولان] قدر و عظمت و ابعاد تاثیر این دستگاه حیاتی را نشناختند، بعضی آن را به‌صورت یک مزاحم و به‌صورت یک مجموعه مصرفی نگاه کردند. اینها را که من عرض می‌کنم، چون حرف‌هایی را از خود افراد شنیده‌ام؛ به بنده می‌گفتند که مثلا فرض کنید فلان‌قدر از بودجه کشور صرف آموزش‌وپرورش می‌شود. دنباله‌اش چیست؟ دنباله‌اش برون‌سپاری است که حالا من راجع به برون‌سپاری عرض خواهم کرد. یعنی به چشم یک مزاحم به آموزش‌وپرورش نگاه می‌کردند؛ خب این معلوم است نتیجه‌اش چه می‌شود. یک مطلب دیگر ــ که قبلا اشاره کردم ــ مساله برون‌سپاری است. این فکر در گذشته در بعضی از مسئولان کشور وجود داشته که ما بیاییم آموزش‌وپرورش را از دولت جدا کنیم بدهیم دست بخش‌های خصوصی و این خرج سنگین و این بودجه سنگین را از دوش آموزش‌وپرورش برداریم! دست‌شان درد نکند؛ برای نابود کردن کشور، این فکر خوبی است. شان تعلیم و تربیت شان دولتی است؛ هیچ نظامی نمی‌تواند این شان را از خودش دور کند، از نظام قابل تفکیک نیست. تربیت و تعلیم کشور به عهده نظام حاکم بر این کشور است، در همه دنیا [هم] همین‌جور است. یک مواردی یک استثناهایی دارد، مثل همین مدارس به اصطلاح «غیرانتفاعی» که حالا در کشور وجود دارد؛ اینها موارد استثنائی است. کار تعلیم و تربیت و اداره تعلیم و تربیت [کار دولتی است]، قانون اساسی ما هم که این را به‌صراحت بیان کرده. بنابراین مساله برون‌سپاری معنی‌ای ندارد؛ این شان دستگاه حاکم قابل واگذاری نیست. این هم یک نکته. در این باره ــ که شأن، شأن دولتی است ــ من می‌خواهم دو نکته فرعی عرض بکنم که البته این دو نکته فرعی هم باز مهم است. یکی مساله مدارس دولتی است. تقویت مدارس دولتی مهم است. نباید در کشور جوری باشد که وقتی گفته می‌شود «مدرسه دولتی»، اولین چیزی که در مقابل انسان نقش می‌بندد ضعف مدرسه باشد؛ این نباید باشد. معلمان خوب، مربیان خوب، مربیان تربیتی خوب، معلمان متعهد، فضاهای آموزشی قابل قبول، در مدارس دولتی باید وجود داشته باشد؛ این مطلب اول. وقتی ما به مدرسه دولتی کم‌اعتنایی بکنیم، معنایش این است که اگر کسی بنیه مالی‌اش آنقدر نبود که بتواند در آن مدرسه‌ای که شهریه می‌گیرد ثبت‌نام بکند، ناچار است که تن به ضعف بدهد؛ معنایش این است که کسی که بنیه مالی ندارد، بنیه علمی هم نداشته باشد. این بی‌عدالتی محض است؛ این بی‌عدالتی به‌هیچ‌وجه قابل قبول نیست. پس یکی اینکه مدرسه دولتی بایستی از آموزش خوب، از معلم خوب، از فضای آموزشی خوب بهره‌مند بشود.» آیا به این سخنان رهبر انقلاب در دوره‌های قبلی عمل شد؟ آیا درصورت توجه به مساله عدالت آموزشی رهبری امسال با این میزان جدیت به این موضوع ورود می‌کردند؟ واضح است که پاسخ سوالات فوق منفی است و لازمه رسیدگی به این موضوع مهم و حیاتی نیز ایجاد تغییر در ساختارهای آموز